

Ketut Maltalla 2.-8.11.2015

Kun Vanhat Ketut (31 henkeä) vilahtivat Vantaalta Maltalle maanantaina 2.11., oli lämpötila varhain aamulla +11 astetta. Pari tuntia myöhemmin konetta vaihdettaessa Wienissä oli +7 ja perillä Vallettassa + 22 astetta.

Luqan lentokentällä vastassa oli oppaamme **Sibikka Schembri** Old Foxes -lappu kädessään. Matkalla kohti Valletta hän kertoi Maltan uskomattoman värikkästä ja mielenkiintoisesta historiasta ja geologiasta. Malta itsenäistyi 1964 useiden sotien ja hallitsijoiden jälkeen. Sen kaikki rakennukset ovat vaalean hiekan värisiä ja rakennettu saaren omasta kivilajista, kalkkikivestä. Malta muodostuu neljästä saaresta, suurin on 27x14 km, Gozo 7x14km, pieni Comino 2,5x1,5 km ja pienin Filfla on asumaton. Asukkaita yhteensä noin 412 000. Turisteja vierailee yli 2 milj vuodessa. Maltan pääkaupunki Valletta on tunnettu massiivisista linnoituksista ja lukuisista kirkoista, se on yksi keskitetympiä historiallisia alueita maailmassa.

Keuyen lounaan jälkeen siirryimme **Pyhän Johanneksen katedraaliin** (St.John's Co-Cathedral). Johanniittarit hallitsivat Maltaa 1530–1798 ja kirkko oli ritarikunnan tärkein rakennus. Järjestön varsinainen tehtävä oli uskonnollinen, huolimatta loistosta ja maallisen omaisuuden ylenpalttisuudesta. Kirkko oli valmistunut 1578 ja se on omistettu ritarikunnan suojeleluspäällikölle Johannes Kastajalle. Kirkon koristelu on runsasta ja ylenpalttisen upeata. Tynnyrinmuotoisen katon freskot kertovat Johannes Kastajan elämästä, niitä maalasi italialainen Mattia Preti viiden vuoden ajan 1600-luvulla. Sivukappeleita on 8 ja nimetty niille kansallisuusryhmille, joista järjestöön oli liittynyt ritareita. Kappelieihin on haudattu useita merkittäviä suurmestareita. Kirkkosalin lattian alla on yli 400 hautakammiota ja niiden kannet eli kirkon lattia, on koristeltu kuvaamaan siinä lepäävän ritarin saavutuksia. Kirkossa on Oratorioksi nimetty huone, jonka seinillä on runsaasti maalauksia. Merkittävimmät ovat Michelangelo Merisi da Caravaggion (1571–1610) kaksi kookasta teosta: Johannes Kastajan mestaus (1607) ja Pyhä Jerome kirjoittamassa. Lisää tietoa löytyy osoitteesta www.stjohnscocathedral.com. Sieltä voi nähdä myös Caravaggion maalaukset, niitä kun ei paikan äällä saanut kuvata.

Katedraalilta kävellessämme kohti **Ylempää Barrakka -puutarhaa** ohitimme Maltan Turistitoimiston ja pääministerin virkatalon. Puutarhasta oli upea näköala lahden toisella puolella oleviin Kalkaran, Vittoriosan ja Senglean niemiin ja kaupunginosaan. Oikealla näkyi kansainvälinen matkustaja-laivasatama, jossa oli pari suurta risteilijää. Vastapäisellä rannalla on telakka-alue, jossa huolletaan autolauttoja, laiturissa näytti olevan kaksi Grimaldi Linesin lautta.

Näiden tutustumiskierroksien jälkeen päästiin **Hotelli Plazaan** Slieman kaupunginosaan 9 km:n päähän Vallettasta.

Tiistaina 3.11. bussi suuntasi kohti saaren luoteisosaa ja **Gozon** saarta. Pääsimme ajamaan edellisellä viikolla avattua uutta moottoritietä, joka hienosti myötäili rantaviivaa. Näimme

pieniä kaupunkeja ja kauniita viljeltyjä laaksoja, joissa kasvatettiin mm. perunaa (3 satoa vuodessa). Ritareiden rakentamia vartiotorneja ohitimme useita. Salinan lahdella näkyi matalia altaita, joissa kuivatetaan merivedestä suolaa. Maltalla juomavesi myös suodatetaan merivedestä ja saarella on kaksi vedenpuhdistamo. Salinan jälkeen näkyi Pyhän Paavalin lahti (St. Paul's Bay). Nimi tulee apostoli Paavalista, jonka laiva haaksirikkoutui lahden edustalla oleville saarille vuonna 60 jKr. Paavali viipyi seurueineen Maltalla kolme kuukautta ja levitti kristinuskoa, joka on siitä lähtien ollut Maltan vallitseva uskonto. Oppaamme Sibikka mainitsi yhtäkkiä Kippari Kallen, joka tuntui hieman oudolta tässä ympäristössä. Mutta sille oli aivan luonnollinen selitys. Kyseessä on kulissikylä Melliehassa, siellä oli Kippari Kalle -elokuva kuvattu 1980. Kylästä on tehty huvipuisto. Maltalla ovat amerikkalaiset ja englantilaiset kuvanneet useita elokuvia, mm. James Bondeja. Onhan meidän Renny Harlinkin tehnyt meri-rosvoelokuvaansa täällä, luultavasti Gozon vesillä ja luolissa.

Cirkewwan satamasta 30 minuutin lauttamatkan jälkeen saavuttiin vastarannalle **Mgarrin** satamaan. Gozon saaren historia linkittyy vahvasti Maltan saaren historiaan, molemmilla saarilla on vallinnut megaliittikulttuuri. Saarella sijaitsevat **Ggantijan temppelit** ovat maailman vanhimmat vapaasti seisovat rakennukset ajalta noin 3600 eKr. Ne ovat vanhemmat kuin Egyptin pyramidit. Temppelit sijaitsevat lähellä **Xaghran** kylää ja samalta alueelta löytyy myös mielenkiintoisia kallioluolia, joissa tarun mukaan asui muinoin nymfi Calypso. Ensimmäin tutustuimme arkeologiseen museoon, jossa kuvin ja piirroksin selvitettiin, miten temppelien raskaita kivipaasia oli pystytetty siirtelemään. Museossa oli myös nähtävänä alueelta löytyneitä käyttöesineitä, koruja ja veistoksia. Merkittävin on Maltan Venus veistos, jonka voi nähdä ehjänä Vallettan arkeologisessa museossa. Itse temppelin rauniot ovat vaikuttavat ja melko hyvin säilyneet, vaikkakin kalkkikiviset muurit ovat pahasti rapautuneet. Oppaamme kertoi, että on yritetty kehittää materiaali, jonka avulla voitaisiin suojata kalkkikivet ja saada ne säilymään paremmin.

Xaghrasta ajoimme Gozon pääkaupungin **Victorian** kapeita katuja kohti Dwejran lahtea. Matkalla pysähdyimme katsomaan **Ta'Pinun-basilikaa**. Se on rakennettu 1920-luvulla keskiaikaisen kappelin päälle. Kirkko on pyhiinvaelluskohde, koska 1880-luvulla siellä rukoilleet ovat kuulleet Neitsyt Marian äänen ja yhden kuulijan äiti parani sairaudestaan. Siitä levisi tieto ympäri saarten ja kirkkoon alkoi vaelttaa väkeä rukoilemaan ja lisää ihmeperantumisien tapahtui. Altтарin takana olevien huoneiden seinillä on esillä satoja kiitoskirjeitä neitsyelle.

Ikimuistoinen kokemus saatiin **Dwejran lahdella**. Pakkauduimme pieniin 10 hengen moottoriveneisiin. Niillä meidät vietiin katsomaan läheltä jännittävännäköisiä luolia. Venet tekivät kierroksen kahdessa eri luolassa, jotka toivat mieleen merirosvoelokuvien laivojen piiloutumispaikat. Vesi oli kirkkaan turkoosia ja kallioseinämän vedenrajassa näkyi lilan väristä korallia. Ylhäällä kallion ulkoseinämästä saattoi erottaa hyvällä mielikuvituksella pääkallon muodon. Alueella oli lukuisia sukeltajaryhmiä ja koululaisilla taisi olla liikuntapäivä melomisen opettelun merkeissä. Matkalla Dwejrasta saaren pääkaupunkiin Victoriaan näimme roomalaiskauden vesijohtorakennelmia. Victorian kapeita ja ahtaita kujia

pujotellen matka jatkui kohti merta **Xlendin** kauniiseen satamakaupunkiin. Se on entinen kalastajakylä ja nyt suosittu lomakohde. Lounastimme viihtyisässä perheravintolassa. Ruokailut olivatkin joka kerta mielenkiintoisia ja maukkaita. Aina neljä ruokalajia: ensin maltalaisia leipäsiä (sivelty öljyllä, päällä vihannesmurskaa), sitten alkuruokana pastaa tai keittoa, pääruoka yleensä jotain lihaa (kalaa oli tarjolla kahdesti, Gozolla mustekalaa ja päättäjäisillallisella Marsaxlokkissa meriahventa (sea bass), jälkiruokana yleensä makea levonnainen tai jäätelöä. Juomana aina vettä ja viiniä, joka oli melko hyvää eikä kovin vahvaa. Erityinen ruoka oli jänis (rabbit), joka on Maltan kansallisruoka. Ilmeisesti niitä luonnosta löytyy riittävästi.

Xlendistä suuntasimme Mgarrin satamaan, kun ensin pysähdyimme myymälään nimeltä Fontana Cottage, missä meidät vastaanotti pieni kansallispukuinen lauluryhmä. Siellä saimme maistella erilaisia maltalaisia juustoja, hilloja ja viinejä. Mahdollisuus oli ostaa myös kauniita käsitöitä, erityisesti nyplättyjä pitsiliinoja, huiveja ja jopa puseroita. Erityisen kauniita olivat nyplätyt kastemekot. Useat meistä lähtivät ulos tuliais-kassit käsissään.

Paluumatka lautalla sujui mukavasti Cominon saaren kalkkikivikallioita ihmetellen ja matkakumppaneiden kanssa jutustellen. Cirkewwan satamassa lautasta tungos rannalle oli kuin Tallinnan laivoilta tullessa ikään, tosin ilman juomakärryjä ja mäyräkoiria.

Seuraava päivä 4.11. oli vapaa päivä ja kettulaiset lähtivät aktiivisesti liikkeelle. Useimpien kettujen kohde oli Valletta, jossa saattoi tutustua museoihin (mm. Arkeologinen kansallismuseo, Suurmestareiden talo) ja kirkkoihin (mm. Pyhän Johanneksen kirkko, Pyhän Franciscus Assisilaisen kirkko). Lounastettiin katukahviloissa ja tehtiin ostoksia lukuisissa myymälöissä, käveltiin ja ihailtiin kaunista vanhaa kaupunkia. Yleinen bussiliikenne on Maltalla hoidettu hyvin, tuntui että busseilla pääsi mihin tahansa. Henkilöautoja oli todella paljon, vasemmanpuoleinen liikenne yllättävä. Joskus autossa edessä istuessa pelotti se liikennesekamelska, johon kuljettaja ohjasi auton. Bussiliput ovat edullisia 1,50€, maksettiin käteisellä kuljettajalle. Busseissa oli jonkinlaiset sisäänheittäjät, jotka arvioivat matkustajatilanteen ja päästi pysäkillä sisälle sopivan määrän. Hotellimme pysäkillä saattoi 2-3 bussia ajaa täytenä ohitse, vaikkei ollut edes mikään turistisesonki.

Illalla osa meistä lähti viettämään Maltalaista iltaa maalaistaloon, näin sitä oli mainostettu. Pimeässä illassa matka tuntui mutkikkaalta ja pitkältä, vaikka ajoimme vain 6 km:n päässä olevaan Mostan kaupunkiin. Siellä **Ta Marija -ravintolassa** (ehkä joskus ollut maalaistalo) meidät vastaanotti itse ravitoloitsija Marija Muscat (Ta Marija tarkoittaa Marijan luona). Hehkeä emäntämme kukkamekossa kertoi pitäneensä ravintolaa 51 vuotta. Tämä tieto aikaansai joukossamme arvailuja ja laskutoimituksia Marijan iästä. Leena ehdotti, että tämän jälkeen kaikki kettunaiset pukeutuisivat pari numeroa ahtaampaan kukkamekkoon. Meidän lisäksemme ravintolan tässä pienemmässä osassa oli pöydällinen saksalaisia (7 henkeä), kaksi pariskuntaa (englantilaiset ja amerikkalaiset) ja neljän hengen maltalaisseurue. Marija kertoi kauniilla englannilla ja saksalla menun sisällön mies-tarjoilijoiden kaataessa viiniä laseihimme. Aluksi tuotiin maltalaisia leipiä, sitten keittoa tai pastaa ja pääruokana kania ja täytettyjä liharullia sekä salaattia. Jälkiruokan aikana kolme nuorta naista ja miestä esittivät

meille neljä kansantanssia, joista viimeinen oli ilmeisesti vanhaa perinnettä. Pois lähtiessämme huomasi sisäänkäynnin seinillä valokuvia Marijasta ja perheestään. Yhdessä kuvassa oli mustiin pukeutunut iäkäs nainen. Meitä saatteleva tarjoilija sanoi kuvan esittävän Marijan isoäitiä. Ahaa, ajattelin. Isoäiti on siis se, joka on aloittanut tämän ravintolatoiminnan silloin, kun rakennus oli vielä maalaistalo.

Torstaina 5.11. matka suuntautui ensin saaren keskiosaan kohti **Mostaa**. Edellisiltainen Ta Marija ravintola sijaitsi aivan suuren **Rotunda kirkon** (Pyhän Marian kirkko, St.Mary's Church) vieressä. Kirkko valmistui vanhalle paikalle 1860. Sisältä se on vaalea ja hyvin valoisa. Pyöreässä kirkossa on tilaa yli 10 000 ihmiselle ja sen kupoli on Euroopan 10. suurin. Kirkon kupolin läpi putosi saksalainen pommi toisen maailmansodan aikana, se ei räjähtänyt ja kaikki kirkossa olleet 300 ihmistä säilyivät vahingoittumattomana.

Matkalla Mdinaan ajoimme aidatun USA:n suurlähetystöalueen ohitse. Pysähdyimme Ta' Qalin käsityöläiskylään, sen korkeatasoiseen lasitehtaaseen. Siellä oli mahdollisuus nähdä lasinpuhallusta ja lasiesineiden valmistusta. Myymälä tarjosi ihania esineitä koti-Suomeen tuotavaksi. Vähän matkan päässä oli toiset myymälät, joista ikävä kyllä osa (villa -ja nahkakäsityöt) oli jo turistisesongin loputtua suljettu.

Käsityöläiskylistä matka jatkui Mdinaan. Ravintoloitsija Marija oli kertonut, että vanhan Mdinan talot ovat korkeita ja kadut kapeita ja näin talot varjostavat kujia helteisinä päiviä. **Mdina** (lausutaan im-dina) on Maltan entinen pääkaupunki. Bussi jätti meidät aukiolle suojavallien ja muurien ulkopuolelle. Aukiolla oli lasten leikkilinjat ja iloisia lapsia koulupuvuissaan kiipeilemässä. Kaupunkiin pääsi vain kävellen pitkin kapeata siltaa portista eikä kaupunkiin saa ajaa autoilla, paitsi tietenkin siellä asuvat. Sibikka kertoi, että Mdinan muurien sisäpuolella asuvat ovat Maltan rikkaimpia, saaren aatelista. Ja siellä olevat talot ja linnat ovat saaren arvokkaimpia.

Portin toisella puolella pysähdyimme pienelle Pyhän Publiuksen aukiolle kuuntelemaan opastusta. Sisääntuloportin päällä on reliefi, jossa on kuvattuna kolme henkilöä. Keskellä Pyhä Paavali, joka oli juuri täällä Mdinassa kääntynyt kuvernööri Publiuksen kristinuskoon. Paavalin oikealla puolen on ilmeisesti Publius palmunlehvä kädessä, paksu kirja kainalossaan ja risti kaulassa. Vasemmalla puolella on Pyhä Agatha Palermolainen (tai Catanielainen), palmunlehvä toisessa kädessä ja toisessa rautapihdit. Hän on kristitty marttyyri, syntynyt Italiassa v. 250 tienoilla. Legendan mukaan roomalainen hallitsija rakastui Agathaan, joka ei kuitenkaan pitänyt kosijastaan ja joutui tämän vuoksi vainotuksi uskonsa vuoksi. Agathaa kidutettiin ja siksi hänet kuvataan kantamassa leikattuja rintojaan. Nykyisin häntä pidetään rintasyöpöpotilaiden suojelemissa. Agatha selvisi kidutuksista hengissä ja hallitsija määräsi hänet roviolle. Tuli kuitenkin maanjäristys ja Agatha selvisi siitäkin. Hän kuoli myöhemmin vankilassa. Pyhä Agatha on myös Maltan valtion suojelemissa, sillä hänen esirukouksiensa sanotaan pelastaneen Maltan turkkilaisten hyökkäykseltä vuonna 1551. Wikipediaa tutkiessani selvisi, että Pyhä Lucia (sama Skandinavian Sankta Lucia) oli Agathan sisar. Pyhä Agatha on sekä roomalaiskatolisten että

ortodoksien pyhimys. Aukion kulman takana on Pyhän Pietarin benediktiiniläisnunnien luostari, jossa on Pyhän Agathan kappeli.

Kuljimme Mdinan kapeita katuja ja menimme katsomaan Carmeliitta -luostarin luostarikirkkoa (Carmelite Priory and Church). Kirkko on rakennettu 1660–1675 ja on maltalaisen barokin kauneimpia edustajia. Se on omistettu Neitsyt Marialle. Ranskan vallankaappauksen aikana 1798 maltalaiset kapinalliset sulkeutuivat kirkkoon, hälyttivät kirkon kelloilla lisäjoukkoja ja Mdina pelastui. Korkealta muurinharjalta saimme ihailta alla näkyvää levollisen kaunista laaksoa. Hieman meitä nauratti, kun yhden suuren talon ikkunoiden suojarautojen väliin oli pujotettu virallisennäköinen kirje osoitettuna paronille ja paronittarelle. Posti ei ollut löytänyt vahvasta puuovesta kirjeluukkuja.

Maittava lounas nautittiin **Rabatin** puolella ravintolassa nimeltä Point de Vue, Guesthaus & Restaurants, Est 1898. Ravintolan naapurina oli rapistuneen näköinen Casinon. Ikkunoista näkyi rauhallinen maalaismaisema. Lounaan jälkeen suuntasimme Rabatin eteläpuolella olevaan **Pyhän Antonin puutarhaan** (San Anton Gardens). Se on Maltan ainoa metsäalue, jonka ritarit ovat istuttaneet ja jopa tuoneet sinne Ranskasta villisikoja. Nyt siellä oli riikinkukkoja, kalkkunoita, ankkvoja, joutsenia (valkoisia ja mustia) sekä villikissoja, varmaan myös kaneja. Siellä on runsaasti upeita vanhoja puita ja laajoja kukkaistutuksia. Puisto on aivan Maltan presidentin virka-asunnon **San Anton - palatsin** vieressä. Maltalla on jo toisen kerran naispresidentti, vuodesta 2014 Marie-Louise Coleiro Preca. Ensimmäinen oli Agatha Barbara 1982–1987.

Tämä oli viimeinen vierailukohde oppaamme **Sibikan** kanssa. Tunnelmallisessa puistossa Ippo Ropponen piti hänelle kiitospuheen ja lauloi Are you lonesome tonight sekä luovutti erolahjamme hymyilevälle oppaallemme (jolla taisi olla kyynel silmäkulmassa).

Illalla hotelliimme saapui Sakari Warsellin ystävä, Maltan television eläkkeellä oleva toimittaja **Charlie Florets**. Runtas joukko oli saapunut kuulemaan Maltan television historiasta, sen toiminta-edellytyksistä ennen ja nykytilanteesta. Keskusteltiin myös journalistisesta vapaudesta, Maltan pako-laispolitiikasta ja vähän pohjoisen muuttolinuista.

Perjantaina 6.11. osa meistä lähti kokopäiväretkelle laivalla Maltan saaren ympäri. Huonojen wifi-yhteyksien vuoksi oli ollut hankalaa seurata kotimaan poliittista tilannetta ja sote-ratkaisun tilannetta. Laivalle lähtiessä oli tiedossa, että ratkaisun hetket olivat edessä seuraavana yönä. Rennoin mielin lähdimme matkaan. Laiva lähti kiertämään saarta pohjoisen kautta kohti luoteista **Cominon** saarta. Melkoinen merenkäynti keinutti laivaa ja mielessä pyöri laulu Kas on Mikki merelle lähtenyt pikku kaarna purrellaan. Saatoimme nyt katsella mereltä samoja rantoja, joita olimme rantatietä ajettaessa katsoneet bussin ikkunassa. Ohitimme Paavalin haaksirikkosaaaret (nyt nimeltään St.Paul's Islands), näimme useita vartiotorneja, Kippiari-Kallen kylän ym. Cominon rantaan ankkuroituneella laivalla nautittiin kevyttäkin kevyempi lounas (perunat oli maukkaat) ja sen jälkeen nousimme maihin. Vesi oli turkoosin kirkasta ja kalat erottuivat hyvin valkoista hiekkapohjaa vasten. Osa ryhmästä lähti innokkaasti uimaan ihanaan, osa kiipesi korkealle mäelle, osa istuskeli rannan tuntumassa

juttelemassa ja nauttimassa lämpimästä säästä ja auringosta. Mäellä kasvoi valtavia aloe - pensaita, matalaa aluskasvillisuutta, erilaisia kukkia, piikkisiä kovalehtisiä pensaita ja pieni pinja-metsikkö. Saaren toisessa päässä näytti olevan vanha vartiotorni. Lisäksi saarella oli pieni sukelluskeskus.

Parin tunnin oleskelun jälkeen tämä paratiisi piti jättää ja laiva jatkoi kierrosta saaren länsi-lounaispuolta. Vastatuuli oli navakka ja laivan kannella se illan tummetessa tuntui viileältä, onneksi laivassa oli sisätilatkin. Nyt saimme nähdä Maltan saaren omalaatuiset maakerrostumat. Jyrkkä kallioseinämä tuntui jatkuvan tasaisena loputtomana. Dinglin kalliolla on näköalapaikka (siellä näkyi autoja), josta varmaankin näkee **Filfan** pienen saaren sekä Pohjois-Afrikan mantereeseen ääriviivan (etäisyys n. 102 km). Jyrkkää kalliota katsoessa ymmärsi, miksi valloittajat olivat aina tulleet saaren toiselta puolen, eikä täältä.

Koska sunnuntaina herätys olisi varhain klo 4.30, päätösillallinen nautittiin perjantaina Marsaxlokk -kalastajakylässä Maltan kaakkoisrannalla. Ilta oli jo pimeä, kun kävelimme maalle vedettyjen kalastaja-alusten takaa kohti kylän valaistua kirkkoa. Sen edessä olevalle torille meille oli katettu kaksi pitkää pöytää. Laivamatkan aikana ei kotimaan poliittinen tilanne ollut muuttunut. Sää oli lempeä ja ruokaa odotellessa perustimme varmuuden vuoksi Suomelle pakolaishallituksen, nimitettiin pääministeriksi (Leena) ja liuta ministereitä. Lauantaiaamunahan tämä hallitus jäi virattomaksi. Kaukana taivaan-rannassa salamät välähtivät tiheään, tunnelma oli hilpeä ja lämmin. Ruoka oli parasta koko viikon tarjonnasta. Ennen jälkiruokaa ja kahvia Pekka Sjögren piti Leenalle kiitospuheen ja luovutti hänelle hankkimamme kiitoslahjan, ketun mallisen kuparisen ovenkolkuttimen.

Lauantai 7.11. oli sitten vapaa päivä. Jokainen taisi hieman hengähtää ennen kotimatkaa hankkimalla tuliaisia, kävelemällä eteenpäin kaunista rantakatua tai sitten lähikaduilla, ihailemalla Vallettaa ja sen sykehdyttäviä näkymiä. Ympäristön ravintolat saivat joukostamme ryhmiä nauttimaan illallista.

Pari sanaa säästä. Koko viikon lämpötila oli miellyttävä +20–+25 astetta. Meriveden lämpö oli ehkä +22 astetta (joka päivä uineen Eevan mukaan). Sadetta ja ukkosta oli ennustettu keskiviikoksi ja sadekuuro jollekin toiselle päivälle. Keskiviikkoiltana oli salamoinut taivaanrannassa, perjantaiamuna jyrähti klo 5.30 kerran ja perjantai-iltana salamoij jossain kaukana. Ei sadetta eikä kovaa tuulta.

Sunnuntaina 8.11. Lentokentälle ehdittiin ajalleen, vaikka hotellin aamuherätykset myöhästyivät. Kentällä oli aikaa nauttia aamiaista, koneessahan ei nykyään tarjota muuta kuin vettä, teetä ja kahvia. **Amsterdamin** päällä kierreltiin lähes puoli tuntia ennen kuin laskeuduttiin. Kentällä oli paksu sumu, joka ilmeisesti oli kiertelyn syy. Vaihto Finnairin koneeseen oli jo alun alkaen ollut tiukka (60min). Kun olimme ulos koneesta, meillä oli 20 min aikaa ehtiä Finnairin portille, joka oli eri siivekkeessä ja siellä vihonviimeinen portti. Vihdoinkin koneessa istuessamme lentoemäntä kuulutti, että matkalaukkumme eivät olleet ehtineet mukaan. Senhän arvasi. Finnairin kone lähti 15 min myöhässä, mutta oli Vantaalla aivan aikataulussa.

Sitten meillä oli edessä nk. viimeinen taisto. Finnairin tiskillä ei vastaanottovirkailija meinannut millään uskoa, että miten me tiesimme etteivät laukkumme ole koneessa. Hieman siinä eräs mies-matkalaisemme kiihtyi ja kaipa virkailija uskoi. Tehtiin katoamisilmoitukset ja minun laukkuni tuli 23 tuntia myöhemmin kotiovelleni. Milloinkahan muualle Suomeen matkanneet saivat laukkunsa?

Maltan historia on mielenkiintoinen, täynnä sotia ja valloittajia hallitsijoineen. Mutta se on jättänyt lähtemättömän jäljen maailmanhistoriaan monissa asioissa. Matkamme jälkeisellä viikolla siellä pidettiin Euroopan pääministereiden kokous. Maltasta saa tarkemmin tietoa lukuisista matkaoppaista taikka googlaamalla. Jos matkasta jää sellainen tunne, että tänne olisi kiinnostavaa tulla uudelleen katsomaan ne loput kohteet, jotka nyt jäi väliin, silloin matka on ollut onnistunut!

Kiitos Leenalle, että tämän(kin) matkan organisoit. Kiitokset kaikille matkakumppaneille! Nähdään taas seuraavalla tai jollain toisella Kettumatkalla!

Riitta Virtasalmi